2025 nr. 74 14. nóvember
Lög um starfstengda eftirlaunasjóði

Tóku gildi 25. nóvember 2025. *EES-samningurinn:* IX. viðauki tilskipun (ESB) 2016/2341.

Ef í lögum þessum er getið um ráðherra eða ráðuneyti án þess að málefnasvið sé tilgreint sérstaklega eða til þess vísað, er átt við **fjármála- og efnahagsráðherra** eða **fjármála- og efnahagsráðuneyti** sem fer með lög þessi.

I. kafli. Almenn ákvæði.

■ **1. gr.** *Gildissvið.*

□ Lög þessi gilda um starfstengda eftirlaunasjóði.

□ Lög þessi gilda ekki um:

1. Lífeyrissjóði sem falla undir reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 883/2004 frá 29. apríl 2004 um samræmingu almannatryggingakerfa og reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 987/2009 frá 16. september 2009 sem kveður á um framkvæmd reglugerðar (EB) nr. 883/2004 um samræmingu almannatryggingakerfa, og sem innleiddar voru með reglugerðum nr. 442/2012 og nr. 443/2012, um gildistöku reglugerðar Evrópusambandsins um almannatryggingar.

2. Sjóði sem falla undir lög um verðbréfasjóði, lög um vátryggingastarfsemi, lög um fjármálafyrirtæki, lög um markaði fyrir fjármálagerninga og lög um rekstraraðila sérhæfðra sjóða.

3. Sjóði sem reknir eru með gegnumstreymiskerfi.

4. Sjóði þar sem sjóðfélagar hafa ekki lögvarinn rétt til lífeyris og iðgjaldagreiðendur geta krafist greiðslna sinna aftur án þess að skyldum til greiðslu lífeyris sé fullnægt.

■ **2. gr.** *Orðskýringar.*

□ Í lögum þessum er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

1. *Aðildarfyrirtæki:* Fyrirtæki eða annar aðili sem starfar sem vinnuveitandi eða er sjálfstætt starfandi og greiðir framlög til starfstengds eftirlaunasjóðs.

2. *Eftirlaunaréttindi:* Réttindi sem eru greidd þegar eftirlaunaaldri er náð eða þegar þess er vænst að honum verði náð eða þegar þau eru greidd sem viðbótarframlag, í formi greiðslna við andlát, örorku eða starfslok, eða í formi stuðningsgreiðslna eða þjónustu vegna sjúkdóms, fátæktar eða andláts.

3. *Eftirlaunaþegi:* Einstaklingur sem fær greidd starfstengd eftirlaun.

4. *Gistiríki:* Aðildarríki þar sem félagsmála- og vinnulöggjöf sem tengist starfstengdum réttindakerfum á við um tengslin milli aðildarfyrirtækisins og sjóðfélaga eða lífeyrisþega.

5. *Heimaríki:* Aðildarríki samningsins um Evrópska efnahagssvæðið þar sem starfstengdur eftirlaunasjóður hefur verið skráður eða verið veitt starfsleyfi og þar sem höfuðstöðvar hans eru.

6. *Líffræðileg áhætta:* Áhætta tengd andláti, örorku og langlífi sjóðfélaga.

7. *Lykilstarfssvið:* Geta eða heimild innan starfstengds eftirlaunasjóðs til að sinna viðfangsefnum, svo sem áhættustjórnun, innri endurskoðun og tryggingafræðilegri athugun.

8. *Samningur um eftirlaunaréttindi:* Samningur, samkomulag eða reglur sem fela í sér hvaða eftirlaunaréttindi eru tryggð og hvaða skilyrði þarf að uppfylla.

9. *Sjóðfélagi:* Einstaklingur sem á rétt á eða mun eiga rétt á starfstengdum eftirlaunaréttindum í samræmi við ákvæði samnings um eftirlaunaréttindi.

10. *Starfsemi yfir landamæri:* Rekstur starfstengds eftirlaunasjóðs þar sem samband milli aðildarfyrirtækis, sjóðfélaga og eftirlaunaþega ræðst af félagsmála- og vinnulöggjöf sem á við um starfstengda eftirlaunasjóði aðildarríkis annars en heimaríkis.

11. *Starfstengdur eftirlaunasjóður:* Lögaðili sem starfar á grundvelli sjóðsöfnunar, aðskilinn frá þeim aðila sem greiðir iðgjöldin, í þeim tilgangi að tryggja eftirlaunarétt í samræmi við samninga þar um.

12. *Viðtökusjóður:* Starfstengdur eftirlaunasjóður sem tekur við öllum réttindum og skuldbindingum samkvæmt samningi um eftirlaunaréttindi eða hluta þeirra frá starfstengdum eftirlaunasjóði í öðru aðildarríki.

■ **3. gr.** *Aðild.*

□ Aðild að starfstengdum eftirlaunasjóði skal byggjast á samningi um eftirlaunaréttindi á milli starfsmanna og vinnuveitanda þeirra. Þá er sjálfstætt starfandi aðilum heimilt að semja um aðild að starfstengdum eftirlaunasjóði.

■ **4. gr.** *Skilyrði fyrir starfsemi og skráningu.*

□ Ráðuneytið veitir starfstengdum eftirlaunasjóði starfsleyfi að uppfylltum sömu skilyrðum og koma fram í V. kafla laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, nr. 129/1997.

□ Ákvæði IV., VI. og VII. kafla A sem og VIII.–X. kafla laga nr. 129/1997 gilda um starfsemi starfstengds eftirlaunasjóðs nema annað komi fram í lögum þessum.

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður með höfuðstöðvar hér á landi skal vera skráður hjá Fjármálaeftirlitinu og háður eftirliti þess. Þegar um er að ræða starfsemi sem nær yfir landamæri skv. 6. gr. skal tilgreina í skránni í hvaða aðildarríki starfstengdur eftirlaunasjóður starfar. Fjármálaeftirlitið skal senda skráningarupplýsingar til Evrópsku vátrygginga- og lífeyrissjóðaeftirlitsstofnunarinnar.

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal takmarka starfsemi sína við starfstengd eftirlaun. Starfsemi starfstengds eftirlaunasjóðs skal vera fjárhagslega og lagalega aðskilin frá starfsemi aðildarfyrirtækis.

■ **5. gr.** *Rekstrarkröfur.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal setja sér viðhlítandi samþykktir um rekstur og starfsemi sjóðsins, sbr. 1. mgr. 4. gr. Þá skal sjóðurinn tryggja að aðildarfyrirtæki hans ábyrgist greiðslu eftirlauna þegar það hefur skuldbundið sig til greiðslu reglulegra iðgjalda.

II. kafli. Flutningur yfir landamæri.

■ **6. gr.** *Starfsemi yfir landamæri.*

□ Starfstengdum eftirlaunasjóði með starfsleyfi hér á landi er heimilt að stunda starfsemi yfir landamæri.

□ Starfstengdum eftirlaunasjóði ber að tilkynna Fjármálaeftirlitinu hyggist hann veita viðtöku iðgjaldi vegna starfsmanns sem starfar í öðru ríki ásamt upplýsingum um frá hvaða ríki greiðsla kemur, nafn greiðanda og helstu einkenni viðkomandi samnings.

□ Fjármálaeftirlitið skal taka afstöðu til tilkynningar sjóðs um starfsemi yfir landamæri eigi síðar en þremur mánuðum frá því að fullbúið erindi berst eftirlitinu. Geri Fjármálaeftirlitið ekki athugasemdir við fyrirhugaða starfsemi sjóðsins skal eftirlitið senda upplýsingar þess efnis til eftirlitsaðila í öðru aðildarríki Evrópska efnahagssvæðisins og tilkynna viðkomandi eftirlaunasjóði þar um. Að því loknu er eftirlaunasjóðnum heimilt að veita iðgjaldi viðtöku vegna starfsmanns sem starfar í öðru aðildarríki Evrópska efnahagssvæðisins í samræmi við lög og reglur þess ríkis.

□ Fjármálaeftirlitið skal eigi síðar en sex vikum eftir að tilkynning skv. 2. mgr. berst óska eftir upplýsingum frá viðkomandi eftirlitsaðila í aðildarríki Evrópska efnahagssvæðisins um hvaða kröfur í löggjöf eiga við um starfsemi hans í gistiríki sem og hvaða upplýsingakröfur gistiríkið gerir til hans. Verði breytingar á regluverki um starfstengd réttindakerfi í gistiríki sem tekur til starfsemi sem nær yfir landamæri skal gistiríki upplýsa Fjármálaeftirlitið um breytingarnar. Hið sama gildir verði breytingar á upplýsingakröfum gistiríkis skv. 3. mgr. Fjármálaeftirlitið skal upplýsa sjóðinn um áorðnar breytingar. Starfstengdum eftirlaunasjóði er heimilt að hefja starfsemi yfir landamæri þegar sjóðnum hefur borist þess háttar tilkynning frá Fjármálaeftirlitinu eða þegar frestur skv. 1. málsl. er liðinn.

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður með starfsemi sem nær yfir landamæri skal vera undir eftirliti þar til bærs aðila í gistiríki. Við brot á reglum í starfsemi sjóðsins skal eftirlitsaðili í gistiríki tafarlaust tilkynna slíka háttsemi til Fjármálaeftirlitsins. Komi slík háttsemi fram skal Fjármálaeftirlitið og gistiríki sjóðsins gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að sjóðurinn láti af brotum á reglum sem um hann gilda. Láti sjóðurinn ekki af háttsemi sinni er eftirlitsaðila í gistiríki heimilt, að undangenginni tilkynningu til Fjármálaeftirlitsins, að gera viðeigandi ráðstafanir til að koma í veg fyrir frekari brot á reglum um starfsemi sjóðsins.

■ **7. gr.** *Flutningur yfir landamæri.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður getur flutt eignir og skuldbindingar sínar að hluta eða öllu leyti til starfstengds eftirlaunasjóðs sem hefur starfsleyfi í öðru aðildarríki Evrópska efnahagssvæðisins.

□ Flutningur eigna og skuldbindinga er háður fyrirframsamþykki meiri hluta sjóðfélaga og eftirlaunaþega og aðildarfyrirtækis sjóðs. Þá er flutningur háður samþykki Fjármálaeftirlitsins og eftirlitsaðila í heimaríki viðtökusjóðs. Kostnaður við flutning skal ekki falla á sjóðfélaga og eftirlaunaþega sjóðsins.

□ Sjóður skal senda Fjármálaeftirlitinu beiðni um fyrirhugaðan flutning ásamt skriflegu samkomulagi milli sjóðanna auk þeirra gagna sem eftirlitið metur nauðsynleg. Fjármálaeftirlitið kannar beiðnina með hliðsjón af hag beggja sjóða og hvort ástæða sé til að ætla að yfirfærsla geti skaðað sjóðfélaga og eftirlaunaþega og aðra sem hafa sérstakra hagsmuna að gæta. Yfirfærsla eigna og skuldbindinga er aðeins heimil ef eftirlitsstjórnvald í heimaríki viðtökusjóðs staðfestir að tilskildum kröfum um gjaldþol sé fullnægt að yfirtöku lokinni.

□ Fjármálaeftirlitið skal leita eftir samþykki eftirlitsstjórnvalds viðtökusjóðs sem hefur þrjá mánuði til að gefa álit sitt. Komi ekki svar frá viðkomandi eftirlitsstjórnvaldi skal litið svo á að það sé samþykkt flutningnum.

□ Telji Fjármálaeftirlitið að synja beri um leyfi til flutnings skal sjóðunum tilkynnt um það án tafar. Að öðrum kosti skal Fjármálaeftirlitið birta opinberlega tilkynningu vegna beiðni um flutning og óska eftir skriflegum athugasemdum sjóðfélaga, eftirlaunaþega og annarra sem hafa sérstakra hagsmuna að gæta innan tiltekins frests sem eigi skal vera skemmri en einn mánuður.

□ Fjármálaeftirlitið veitir leyfi til flutnings að liðnum fresti skv. 4. mgr. telji það, að teknu tilliti til þeirra athugasemda sem fram hafa komið, að orðið skuli við flutningsbeiðninni.

□ Réttindi og skyldur sjóðfélaga, eftirlaunaþega og annarra sem hafa hagsmuna að gæta halda gildi sínu við flutning.

□ Þegar starfstengdur eftirlaunasjóður með höfuðstöðvar í öðru aðildarríki, sem hefur stofnsett útibú eða veitir þjónustu hér á landi, hyggst yfirfæra iðgjaldastofn sinn til annars félags, sem hefur starfsleyfi í aðildarríki, skal Fjármálaeftirlitið birta opinberlega tilkynningu vegna yfirfærslubeiðninnar skv. 3. mgr. ef ábyrgð skuldbindinga er hér á landi.

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður með höfuðstöðvar hér á landi getur móttekið iðgjaldastofn annars starfstengds eftirlaunasjóðs. Slík yfirfærsla er einungis heimil ef Fjármálaeftirlitið staðfestir að tilskildum kröfum um gjaldþol sé fullnægt að lokinni yfirtöku stofnsins. Ef Fjármálaeftirlitinu berst tilkynning frá eftirlitsstjórnvaldi í öðru aðildarríki um yfirfærslu iðgjaldastofns til starfstengds eftirlaunasjóðs með höfuðstöðvar hér á landi skal það veita eftirlitsstjórnvaldinu álit sitt innan þriggja mánaða frá því að beiðni um yfirfærslu barst. Viðtökusjóður skal senda Fjármálaeftirlitinu allar upplýsingar sem eru nauðsynlegar vegna yfirfærslunnar að mati Fjármálaeftirlitsins.

III. kafli. Fjárhagsgrundvöllur starfstengds eftirlaunasjóðs.

■ **8. gr.** *Eftirlit og tryggingafræðileg athugun.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður með starfsleyfi hér á landi skal hafa yfir að ráða nægum og viðeigandi eignum til að standa undir skuldbindingum sínum að því er varðar öll réttindakerfi sem hann starfrækir. Hið sama gildir um starfstengdan eftirlaunasjóð með starfsemi yfir landamæri.

□ Fjármálaeftirlitið skal hafa eftirlit með að eignir starfstengds eftirlaunasjóðs dugi fyrir skuldbindingum hans.

□ Fjármálaeftirlitið getur krafist þess að tilteknir þættir í starfsemi starfstengds eftirlaunasjóðs verði takmarkaðir eða stöðvaðir tímabundið í því skyni að koma í veg fyrir háttsemi sem er talin andstæð ákvæðum laga þessara en einkum ef:

a. sjóðurinn verndar hagsmuni sjóðfélaga ekki á fullnægjandi hátt,

b. sjóðurinn uppfyllir ekki lengur skilyrði fyrir starfsleyfi,

c. sjóðurinn vanrækir alvarlega að rækja skyldur samkvæmt þeim reglum sem gilda um starfsemi hans,

d. um starfsemi í öðru landi er að ræða og sjóðurinn virðir ekki kröfur vinnu- og félagsmálalöggjafar gistiríkis sem tengist starfstengdum eftirlaunaréttindum.

□ Ákvörðun um að takmarka eða stöðva tiltekna þætti í starfsemi starfstengds eftirlaunasjóðs skal ítarlega rökstudd og tilkynnt sjóðnum.

□ Ef sjóður reynist ekki gjaldhæfur að mati Fjármálaeftirlitsins eða hann uppfyllir ekki skilyrði um varasjóð skv. 9. gr. er ráðherra heimilt að skipa honum umsjónaraðila um tiltekinn tíma að fengnum tillögum frá Fjármálaeftirlitinu skv. X. kafla laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, nr. 129/1997.

□ Tryggingafræðileg athugun á fjárhag starfstengds eftirlaunasjóðs skal fara fram ár hvert. Athugunin skal framkvæmd af tryggingastærðfræðingi eða öðrum þeim sem hefur viðeigandi þekkingu til slíkra starfa og framkvæmd eftir viðurkenndum tryggingafræðilegum aðferðum.

■ **9. gr.** *Varasjóður.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal mynda varasjóð umfram skuldbindingar til að standa undir sveiflum vegna réttindakerfa þar sem sjóðurinn sjálfur en ekki aðildarfyrirtæki ber líffræðilega áhættu eða þar sem gefið er loforð um ákveðna ávöxtun eða ákveðin réttindi. Varasjóðurinn skal endurspegla eignir og áhættugerð allra lífeyriskerfa sem sjóðurinn starfrækir og vera varanlegur. Eignir í varasjóði skulu ekki vera háðar fyrirsjáanlegum skuldbindingum heldur vera

varafjármagn vegna mismunar milli áætlaðra og raunverulegra gjalda og hagnaðar.

■ **10. gr.** *Gjaldþolskrafa og lágmarksfjármagn.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal uppfylla skilyrði um gjaldþol.

□ Eftirtaldar eignir mynda grunn til útreiknings á gjaldþoli starfstengds eftirlaunasjóðs við mat á eiginfjárgrunni sjóðs:

1. Innborgað hlutafé að frádregnum eigin hlutabréfum sjóðs.

2. Stofnfé að viðbættum framlögum eigenda gagnkvæms félags ef þau uppfylla það skilyrði að í stofnsamningi eða samþykktum sé kveðið á um að ekki sé heimilt að greiða eigendum framlögin ef það hefði í för með sér að gjaldþol færi niður fyrir tilskilið lágmark. Skilyrði er að við félagsslit skuli fyrst gera upp allar aðrar skuldir félagsins. Enn fremur skal í stofnsamningi eða samþykktum kveðið á um að Fjármálaeftirlitinu skuli tilkynnt um greiðslur slíkra skulda, nema þær tengist lokum aðildar einstakra félagsmanna að félaginu, með a.m.k. eins mánaðar fyrirvara og að það geti lagt bann við útborgun innan þess frests. Umrædd ákvæði og breytingar á þeim öðlast ekki gildi nema með samþykki Fjármálaeftirlitsins.

3. Varasjóðir sem ekki eru til að mæta skuldbindingum starfstengds eftirlaunasjóðs.

4. Óráðstafaður hagnaður að frádregnu ójöfnuði tapi og ráðgerðum arðgreiðslum.

5. Ágóðasjóðir ef þeir koma fram í efnahagsreikningi og nota má til að mæta tapi hafi ekki verið tekin ákvörðun um að úthluta úr þeim til sjóðfélaga og eftirlaunaþega.

□ Lágmarksfjármagn starfstengds eftirlaunasjóðs skal vera í samræmi við skuldbindingar sem sjóðurinn hefur undirgengist.

□ Seðlabanka Íslands er heimilt að setja nánari reglur um framkvæmd þessarar greinar.

■ **11. gr.** *Fjárfestingarreglur.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal móta fjárfestingarstefnu og ávaxta fé sjóðsins með hliðsjón af þeim kjörum sem best eru boðin á hverjum tíma með tilliti til ávöxtunar, áhættu og skynsemisreglu og til samræmis við VII. kafla A laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, nr. 129/1997. Í því skyni skulu fjárfestingar sjóðs m.a. vera í samræmi við eftirfarandi reglur:

1. Við fjárfestingar í eignum skal hafa langtímahagsmuni sjóðfélaga að leiðarljósi. Ef um er að ræða hugsanlegan hagsmunaárekstur skal sjóðurinn eða einingin sem stýrir safni hans sjá til þess að fjárfestingin sé eingöngu í þágu sjóðfélaga.

2. Við ákvörðun um fjárfestingu er sjóði heimilt að taka tillit til hugsanlegra langtímaáhrifa hennar á umhverfisþætti og félagslega þætti auk stjórnarhátta.

3. Fjárfest skal í eignum þannig að öryggi, gæði, lausafjárstaða og arðsemi safnsins í heild sé tryggt.

4. Fjárfesting í aðildarfyrirtæki skal ekki vera meiri en 5% eignasafnsins í heild og þegar aðildarfyrirtæki er hluti af samstæðu skal fjárfesting í fyrirtækjum í sömu samstæðu og aðildarfyrirtæki tilheyrir ekki vera yfir 10% eignasafnsins. Magntakmarkanir skv. 1. málsl. eiga ekki við um fjárfestingar í eignum skv. a-lið 1. tölul. og a-lið 2. tölul. 2. mgr. 36. gr. a laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, nr. 129/1997.

IV. kafli. Skilyrði um starfsemi starfstengdra eftirlaunasjóða.

■ **12. gr.** *Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra.*

□ Stjórn starfstengds eftirlaunasjóðs ber ábyrgð á því að starfsemi sjóðsins sé í samræmi við lög þessi, stjórnvaldsfyrirmæli sett samkvæmt þeim og samþykktir sjóðsins. Stjórn starfstengds eftirlaunasjóðs skal einnig hafa með höndum almennt eftirlit með rekstri, bókhaldi og ráðstöfun eigna sjóðsins. Stjórnin setur sér starfsreglur og gerir tillögur til breytinga á samþykktum sjóðsins á ársfundi.

□ Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur sjóðsins og skal hann fara eftir þeirri stefnu og fyrirmælum sem sjóðstjórn hefur gefið. Ráðstafanir sem eru óvenjulegar eða mikils háttar getur framkvæmdastjóri aðeins gert samkvæmt heimild frá sjóðstjórn.

■ **13. gr.** *Almennar kröfur til stjórnkerfis.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal hafa til staðar skilvirkt stjórnkerfi sem tryggir að honum sé stjórnað á traustan og varfærinn hátt. Stjórnkerfið skal vera í samræmi við eðli, umfang og margbreytileika starfseminnar.

□ Stjórnkerfið skal að lágmarki fela í sér gagnsætt og viðeigandi stjórnskipulag með skýrri dreifingu og aðgreiningu ábyrgðar, ásamt skilvirkri miðlun upplýsinga.

□ Stjórnkerfið skal taka tillit til umhverfisþátta og félagslegra þátta auk stjórnarhátta við ákvarðanatöku um fjárfestingar.

□ Stjórn starfstengds eftirlaunasjóðs skal setja skriflega stefnu um áhættustýringu, innri endurskoðun og, ef við á, tryggingafræðilega þætti og útvistaða starfsemi. Stjórn skal tryggja innleiðingu framangreindra stefna. Þær skulu endurskoðaðar eigi sjaldnar en á þriggja ára fresti með hliðsjón af öllum verulegum breytingum á stjórnkerfi og því sviði sem stefnurnar fjalla um.

□ Stjórn skal tryggja að starfstengdur eftirlaunasjóður sé með skilvirkt innra eftirlit.

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal gera ráðstafanir, þ.m.t. viðbragðsáætlun, til að tryggja samfellu og reglufestu í starfseminni.

□ Stjórn skal tryggja að starfstengdur eftirlaunasjóður geri ráðstafanir til að tryggja samfellu og reglufestu í starfsemi sinni, þ.m.t. með þróun viðbragðsáætlunar.

□ Fjármálaeftirlitið leggur mat á stjórnkerfi starfstengds eftirlaunasjóðs og yfirvofandi áhættu sem sjóður telur að geti haft áhrif á fjárhagslega stöðu hans. Telji Fjármálaeftirlitið stjórnkerfi starfstengds eftirlaunasjóðs óviðunandi samkvæmt kröfum þessa kafla skal það krefja viðkomandi sjóð um úrbætur.

■ **14. gr.** *Kröfur um hæfi og hæfni.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal tryggja að stjórnarmenn hans, framkvæmdastjóri, lykilstarfsmenn og útvistunaraðilar hafi gott orðspor ásamt þekkingu, hæfni og reynslu til að geta sinnt starfinu á tilhlýðilegan hátt.

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal tilkynna Fjármálaeftirlitinu um skipan og breytingar á stjórn, framkvæmdastjóra, lykilstarfsmönnum og útvistunaraðila sjóðs. Fjármálaeftirlitið getur á hverjum tíma tekið hæfi stjórnarmanna, framkvæmdastjóra og lykilstarfsmanna starfstengds eftirlaunasjóðs til skoðunar.

□ Stjórnarmenn starfstengds eftirlaunasjóðs og framkvæmdastjóri skulu vera fjárhagslega sjálfstæðir, lögráða og mega ekki á síðustu fimm árum hafa verið úrskurðaðir gjaldþrota. Þeir mega ekki í tengslum við atvinnurekstur hafa

hlotið dóm á síðustu tíu árum fyrir refsiverðan verknað samkvæmt almennum hegningarlögum, samkeppnislögum, lögum um hlutafélög, einkahlutafélög, bókhald, ársreikninga, gjaldþrotaskipti o.fl. eða ákvæðum laga er varða opinber gjöld, svo og sérlögum um aðila sem lúta opinberu eftirliti með fjármálastarfsemi. Stjórnarmenn og framkvæmdastjóri skulu vera búsettir hér á landi, í aðildarríki Evrópska efnahagssvæðisins, aðildarríki stofnsamnings Fríverslunarsamtaka Evrópu eða í Færeyjum.

□ Stjórnarmenn í starfstengdum eftirlaunasjóði mega ekki eiga sæti í stjórn annars eftirlitsskylds aðila eða aðila í nánum tengslum við hann né vera starfsmenn eða endurskoðendur annars eftirlitsskylds aðila eða aðila í nánum tengslum við hann. Stjórnarmenn starfstengds eftirlaunasjóðs mega ekki sinna lögmannsstörfum fyrir annan starfstengdan eftirlaunasjóð. Starfsmönnum starfstengds eftirlaunasjóðs er ekki heimilt að sitja í stjórn hans.

□ Framkvæmdastjóra er óheimilt að taka þátt í atvinnurekstri nema að fengnu leyfi stjórnar. Eignarhlutur í fyrirtæki telst þátttaka í atvinnurekstri nema um sé að ræða óverulegan hlut sem ekki veitir bein áhrif á stjórn þess.

□ Seðlabanki Íslands setur nánari reglur um hæfisskilyrði stjórnarmanna og framkvæmdastjóra, þar á meðal um hvað felst í fullnægjandi þekkingu, hæfni og reynslu, góðu orðspori og fjárhagslegu sjálfstæði, og um hvernig staðið skuli að hæfismati.

□ Um hæfi stjórnarmanna og framkvæmdastjóra starfstengds eftirlaunasjóðs til meðferðar máls fer eftir ákvæðum II. kafla stjórnsýslulaga, nr. 37/1993.

■ **15. gr.** *Starfskjarastefna.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal setja sér starfskjarastefnu sem skal a.m.k. ná til stjórnarmanna, framkvæmdastjóra og starfsmanna sem fara með lykilstarfssvið eða hafa veruleg áhrif á áhættusnið hans. Starfskjarastefna sjóðs skal taka mið af stærð, eðli og umfangi starfsemi hans.

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal birta opinberlega og reglubundið upplýsingar um starfskjarastefnu sína nema annað leiði af lögum um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga.

□ Þegar starfstengdur eftirlaunasjóður hefur sett sér starfskjarastefnu gilda eftirfarandi reglur:

1. Stefnunni skal viðhaldið í samræmi við starfsemi, áhættusnið og markmið sjóðsins og langtímahagsmuni, langtímastöðugleika og langtímaframmistöðu sjóðsins í heild. Stefnan skal styðja við trausta, varfærna og árangursríka stjórnun hans.

2. Stefnan skal vera í samræmi við langtímahagsmuni sjóðfélaga.

3. Stefnan skal fela í sér ráðstafanir sem miða að því að komast hjá hagsmunaárekstrum.

4. Stefnan skal vera í samræmi við trausta og skilvirka áhættustýringu og ekki hvetja til áhættusækni sem samræmist ekki áhættusniði eða reglum sjóðsins.

5. Stefnan skal gilda um útvistunaraðila að undanskildum þeim aðilum sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 1. gr.

6. Stefnan skal endurskoðuð og uppfærð af stjórn sjóðs á a.m.k. þriggja ára fresti.

7. Stjórnarhættir við ákvörðun starfskjara og eftirlit með þeim skulu vera skýrir, gagnsæir og skilvirkir.

■ **16. gr.** *Lykilstarfssvið.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal innan starfsemi sinnar hafa áhættustýringu, innri endurskoðun og, þegar við á, tryggingafræðilega athugun sem lykilstarfssvið. Aðili sem ber ábyrgð á lykilstarfssviði skal geta sinnt skyldum sínum á árangursríkan, hlutlausan, sanngjarnan og óháðan hátt.

□ Aðila sem ber ábyrgð á lykilstarfssviði hjá starfstengdum eftirlaunasjóði er óheimilt að bera ábyrgð á sambærilegu lykilstarfssviði hjá aðildarfyrirtæki nema sjóður geti sýnt fram á viðeigandi ráðstafanir í tengslum við hagsmunaárekstra.

□ Aðili sem ber ábyrgð á lykilstarfsemi sjóðs skal tilkynna stjórn og framkvæmdastjóra um hvers konar mikilvægar niðurstöður á ábyrgðarsviði hans og tilmæli um aðgerðir, sem stjórn og framkvæmdastjóri taka ákvörðun um.

□ Aðili sem ber ábyrgð á lykilstarfsemi sjóðs skal, með fyrirvara um réttinn til að fella ekki á sig sök, upplýsa Fjármálaeftirlitið ef stjórn starfstengds eftirlaunasjóðs og framkvæmdastjóri grípa ekki til viðeigandi og tímanlegra ráðstafana til úrbóta, svo sem ef hætta er á að ekki verði farið að lögbundinni kröfu sem getur haft áhrif á hagsmuni sjóðfélaga eða ef ekki hefur verið farið að lögum eða stjórnvaldsfyrirmælum.

■ **17. gr.** *Áhættustýring.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal á hverjum tíma hafa yfir að ráða tryggu eftirlitskerfi með áhættu í tengslum við alla starfsemi sína. Hjá sjóði skulu vera til staðar fullnægjandi og skjalfestir innri ferlar sem gera honum kleift að greina, meta, vakta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins.

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal tilnefna starfsmann hjá sjóðnum til að bera ábyrgð á greiningu, mælingu og skýrslugjöf um áhættu og skal tilnefningin tilkynnt Fjármálaeftirlitinu. Áhættustýring sjóðs skal vera óháð öðrum starfseiningum hans. Sé ekki unnt að tryggja aðskilnað starfa, sökum smæðar sjóðs, skal sjóðurinn sjá til þess að innra eftirlit sé nægjanlegt til að lágmarka líkur á hagsmunaárekstrum. Sjóðurinn skal tryggja að áhættustýring hafi nægilegt fjármagn og heimildir, m.a. til þess að afla gagna og upplýsinga sem nauðsynlegar eru í starfsemi áhættustýringar.

□ Áhættustýring skal vera skilvirk og vel samþætt skipulagi og ákvarðanatöku starfstengds eftirlaunasjóðs og höfð að leiðarljósi í starfi stjórnar, framkvæmdastjóra og þeirra sem bera ábyrgð á lykilstarfssviðum sjóðsins. Gera skal áhættustýringu sjóðs viðvart um öll meiri háttar eða óvenjuleg viðskipti starfstengds eftirlaunasjóðs áður en þau fara fram.

□ Áhættustýring skal a.m.k. taka til áhættu varðandi eftirfarandi þætti, eftir því sem við á:

a. sölu trygginga og meðhöndlun varasjóða,

b. eigna- og skuldastýringu,

c. fjárfestingar, sérstaklega vegna afleiðna og verðbréfunar og hliðstæðra skuldbindinga,

d. stýringu lausafjár og samþjöppunaráhættu,

e. stýringu rekstraráhættu,

f. vátryggingar og aðrar áhættuvarnir,

g. umhverfisþætti og félagslega þætti auk stjórnarhátta sem tengjast eignasafni sjóðsins og stýringu þess.

□ Þegar sjóðfélagar og eftirlaunaþegar bera áhættu í samræmi við samning um eftirlaunaréttindi skal áhættustýring meta þá áhættu sem þeir kunna að verða fyrir.

■ **18. gr.** *Innri endurskoðun.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal hafa virka innri endurskoðun sem felur í sér mat á skilvirkni og gæðum innra eftirlitskerfis og annarra þátta stjórnkerfisins, þ.m.t. í útvistaðri starfsemi. Innri endurskoðun skal vera óháð öðrum lykilstarfssviðum sjóðs.

□ Seðlabanka Íslands er heimilt að setja nánari reglur um verkefni innri endurskoðunar.

■ **19. gr.** *Tryggingafræðileg starfsemi.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður sem veitir tryggingu gagnvart áhættu sem tengist ævilíkum einstaklinga og ábyrgist ávöxtun eða tiltekin réttindi fyrir lífeyrisþega skal hafa skilvirka tryggingafræðilega starfsemi til að:

a. samræma og hafa umsjón með útreikningi skuldbindinga sjóðs,

b. leggja mat á viðeigandi forsendur, aðgerðir og undirliggjandi líkön við útreikning skuldbindinga,

c. meta gæði gagna sem notuð eru við útreikning á skuldbindingum og hvort þau séu fullnægjandi,

d. bera saman forsendur sem liggja að baki skuldbindingum á grundvelli fenginnar reynslu,

e. upplýsa stjórn um útreikninga skuldbindinga,

f. gefa álit á heildarstefnu hvað lífeyristryggingar varðar,

g. gefa álit á endurtryggingavernd sjóðsins,

h. stuðla að skilvirkri framkvæmd áhættustýringarkerfis sjóðs.

■ **20. gr.** *Eigið áhættumat.*

□ Hluti af áhættustýringu starfstengds eftirlaunasjóðs skal vera að gera eigið áhættumat. Sjóður skal gera eigið áhættumat að lágmarki á þriggja ára fresti og án tafar þegar mikil breyting verður á áhættusniði eða starfsemi hans.

□ Áhættumat skal m.a. fela í sér eftirfarandi atriði:

a. útlistun á því hvernig eigið áhættumat er fellt inn í stjórnunarferli og ákvarðanatökuferli sjóðs,

b. mat á því hversu árangursríkt áhættustýringarkerfið er,

c. útlistun á því hvernig sjóður kemur í veg fyrir hagsmunaárekstra gagnvart aðildarfyrirtæki ef lykilstarfssviðum hans er útvistað til aðildarfyrirtækis,

d. mat á heildarfjármögnunarþörf sjóðs, m.a. lýsingu á endurreisnaráætlun þegar við á,

e. mat á áhættu fyrir sjóðfélaga og eftirlaunaþega sem tengist útgreiðslu eftirlauna og árangri aðgerða til úrbóta, að teknu tilliti til, eftir því sem við á, verðtryggingar og við hvaða aðstæður lífeyrisréttindi kunna að skerðast, þar á meðal áunnin réttindi,

f. eigindlegt mat á þeim kerfum sem tryggja eftirlaun, m.a., eftir því sem við á, ábyrgðum, samningum eða hvers konar öðrum fjárhagslegum stuðningi frá aðildarfyrirtækinu, vátryggingum eða endurtryggingum eða tryggingu sjóðsins sjálfs,

g. eigindlegt mat á rekstraráhættu,

h. mat á nýrri eða aðsteðjandi áhættu, þ.m.t. ef hugað er að umhverfis- og félagslegum þáttum sem og stjórnarháttum þegar ákvarðanir um fjárfestingar eru teknar, áhættu sem tengist loftslagsbreytingum, notkun auðlinda og afskriftum eigna vegna reglubreytinga.

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal í eigin áhættumati lýsa þeim aðferðum sem hann hefur sett sér til að greina og meta áhættu sem hann kann að standa frammi fyrir og sem getur haft áhrif á getu hans til að standa við skuldbindingar sínar.

□ Stefnumarkandi ákvarðanir starfstengds eftirlaunasjóðs skulu taka mið af áhættumati samkvæmt þessari grein.

■ **21. gr.** *Fjárfestingarstefna.*

□ Stjórn starfstengds eftirlaunasjóðs skal móta og kunngera skriflega yfirlýsingu um fjárfestingarstefnu sjóðs og einstakar deildir hans til samræmis við VII. kafla A laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, nr. 129/1997.

□ Í lýsingu á fjárfestingarstefnu skulu a.m.k. koma fram upplýsingar um framkvæmd mælinga á fjárfestingaráhættu, framkvæmd við áhættustýringu, fyrirkomulag fjárfestinga að teknu tilliti til skuldbindinga sjóðs auk upplýsinga um hvernig tekið hafi verið tillit til umhverfisþátta og félagslegra þátta auk stjórnarhátta í fjárfestingarstefnu.

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal senda upplýsingar um fjárfestingarstefnu sína fyrir komandi ár til Fjármálaeftirlitsins eigi síðar en 1. desember ár hvert.

■ **22. gr.** *Útvistun.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður sem útvistar lykilstarfsviði eða annarri starfsemi sinni ber ábyrgð á því að farið sé að lögum þessum.

□ Útvistun skal ekki leiða til:

a. skerðingar á gæðum stjórnkerfis sjóðsins,

b. óhóflegrar aukningar á rekstraráhættu sjóðsins,

c. takmörkunar á möguleikum Fjármálaeftirlitsins til að sinna eftirliti með því hvort sjóðurinn uppfylli skyldur sínar,

d. skerðingar á samfelldri og fullnægjandi þjónustu við sjóðfélaga og eftirlaunaþega.

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal tryggja að hin útvistaða starfsemi gangi eðlilega fyrir sig. Til að tryggja val sjóðs á þjónustuveitanda skal valferlið vera opið og gegnsætt. Starfstengdur eftirlaunasjóður skal hafa viðvarandi eftirlit með starfsemi þjónustuveitandans.

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður sem útvistar lykilstarfssviðum, stjórnun sjóðsins eða annarri starfsemi sem lög þessi taka til skal gera skriflegan samning við þjónustuveitandann. Slíkur samningur skal hafa lagalegt gildi og í honum skulu réttindi og skyldur sjóðsins og þjónustuveitandans vera skýrt skilgreindar.

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal upplýsa Fjármálaeftirlitið tímanlega um útvistun á starfsemi sem lög þessi taka til. Sjóðurinn skal upplýsa Fjármálaeftirlitið um fyrirhugaða útvistun lykilstarfssviða og stjórnun sjóðsins áður en hún tekur gildi. Fjármálaeftirlitinu skal tilkynnt um allar mikilvægar breytingar á útvistun.

■ **23. gr.** *Eignastýring.*

□ Starfstengdum eftirlaunasjóði er heimilt að fela stýringu eignasafns sjóðs þar til bærum aðila sem hefur staðfestu í öðru aðildarríki og sem hefur starfsleyfi til slíkrar starfsemi samkvæmt tilskipun 2009/65/EB um samræmingu á lögum og stjórnsýslufyrirmælum að því er varðar verðbréfasjóði (UCITS), 2009/138/EB um stofnun og rekstur fyrirtækja á sviði vátrygginga og endurtrygginga, 2011/61/ESB um rekstraraðila sérhæfðra sjóða, 2013/36/ESB um aðgang að starfsemi lánastofnana og varfærnieftirlit með lánastofnunum og verðbréfafyrirtækjum (CRD IV), eða 2014/65/ESB um markaði fyrri fjármálagerninga (MiFID II), eða starfstengdum eftirlaunasjóðum með starfsleyfi samkvæmt lögum viðkomandi aðildarríkis Evrópska efnahagssvæðisins.

■ **24. gr.** *Skipun vörsluaðila.*

□ Fjármálaeftirlitið getur krafist þess að starfstengdur eftirlaunasjóður skipi einn eða fleiri vörsluaðila til að gæta eigna og gegna umsjónarskyldu skv. 25. og 26. gr. í þeim tilvikum þegar sjóðfélagar og eftirlaunaþegar bera fjárfestingaráhættuna að hluta eða öllu leyti. Þá er gistiríki starfstengda eftirlaunasjóðsins heimilt að krefjast þess að sjóður skipi einn eða fleiri vörsluaðila til að gæta eigna og gegna umsjónarskyldu skv. 25. og 26. gr. starfi hann yfir landamæri í samræmi við 6. gr., nema lög gistiríkis heimili ekki slíkt. Vörsluaðili skal

uppfylla hæfnis- og starfskröfur í samræmi við ákvæði samningsins um Evrópska efnahagssvæðið.

□ Fjármálaeftirlitið getur í samræmi við 36. gr. bannað að eignum í umsjón vörsluaðila eða fjárvörslufyrirtækis á yfirráðasvæði þeirra sé ráðstafað að vild ef lögbært yfirvald í heimaríki starfstengds eftirlaunasjóðs fer fram á slíkt.

□ Vörsluaðili skal skipaður með skriflegu samkomulagi. Í samningnum skal mælt fyrir um miðlun upplýsinga sem vörsluaðili þarf til að geta sinnt störfum sínum samkvæmt lögum þessum og öðrum lögum eða reglugerðum þar um.

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður og vörsluaðili skulu sinna verkefnum sínum af heiðarleika, heilindum, fagmennsku og í þágu sjóðfélaga og eftirlaunaþega.

□ Vörsluaðili skal ekki stunda aðra þá starfsemi sem valdið getur hættu á hagsmunaárekstrum á milli starfstengds eftirlaunasjóðs, sjóðfélaga hans og eftirlaunaþega nema hann gæti aðskilnaðar starfa sinna sem valdið geta hagsmunaárekstrum, og mögulegir hagsmunaárekstrar séu skilgreindir, þeim stjórnað, þeir vaktaðir og birtir með viðeigandi hætti fyrir stjórn, framkvæmdastjórn og eftirlitsstjórn starfstengds eftirlaunasjóðs sem og sjóðfélögum hans og eftirlaunaþegum.

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal, ef vörsluaðili er ekki skipaður, gera ráðstafanir til að koma í veg fyrir og leysa úr hagsmunaárekstrum sem kunna að koma upp í tengslum við verkefni sem væru annars á hendi vörsluaðila.

■ **25. gr.** *Varsla eigna og bótaábyrgð vörsluaðila.*

□ Ef eignir starfstengds eftirlaunasjóðs sem tengjast réttindakerfi sjóðsins eru faldar vörsluaðila til umsjónar skal vörsluaðilinn hafa í vörslu sinni alla fjármálagerninga á vörslureikningi sem stofnaður er í bókhaldi hans sem og aðra fjármálagerninga sem sjóðnum er heimilt að afhenda vörsluaðila. Vörsluaðilinn skal tryggja að fjármálagerningar starfstengds eftirlaunasjóðs sem varðveittir eru hjá vörsluaðila séu aðgreindir í bókhaldi vörsluaðilans í samræmi við lög um markaði fyrir fjármálagerninga.

□ Ef um aðrar eignir starfstengds eftirlaunasjóðs er að ræða en um getur í 1. mgr. skal vörsluaðili sannreyna að sjóðurinn sé eigandi eignanna og halda sérstaka skrá um þær. Starfstengdum eftirlaunasjóði ber að færa sönnur á að hann sé raunverulegur eigandi eignanna. Vörsluaðila ber að uppfæra skrána reglulega.

□ Vörsluaðili ber ábyrgð gagnvart starfstengdum eftirlaunasjóði, sjóðfélögum hans og eftirlaunaþegum vegna tjóns sem hann bakar þeim með vanrækslu á skyldum sínum. Hið sama gildir þótt vörsluaðili feli þriðja aðila að hluta eða öllu leyti eignir sem honum hefur verið falið að varðveita.

□ Ef vörsluaðili er ekki tilnefndur af starfstengdum eftirlaunasjóði skal sjóðurinn m.a.:

a. tryggja að varsla á fjármálagerningum sé tilhlýðileg sem og að aðgætni sé tryggð við vörslu þeirra,

b. halda skrár þar sem unnt er að auðkenna allar eignir sjóðsins,

c. gera nauðsynlegar ráðstafanir til að koma í veg fyrir hagsmunaárekstra í tengslum við varðveislu eigna,

d. upplýsa Fjármálaeftirlitið, að beiðni þess, um það hvernig eignir sjóðsins eru varðveittar.

■ **26. gr.** *Umsjónarskyldur vörsluaðila.*

□ Auk þeirra verkefna sem um getur í 1. og 2. mgr. 25. gr. skal vörsluaðili sem skipaður er til að hafa umsjón með eignum starfstengds eftirlaunasjóðs:

a. fara að fyrirmælum starfstengds eftirlaunasjóðs nema þau stangist á við lög eða reglur sjóðsins,

b. tryggja að endurgjald sé greitt til starfstengds eftirlaunasjóðs innan eðlilegra tímamarka þegar átt hafa sér stað viðskipti með eignir sjóðsins og

c. tryggja að tekjur af eignum séu notaðar í samræmi við reglur sjóðsins.

□ Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. getur heimaríki starfstengds eftirlaunasjóðs ákveðið önnur umsjónarverkefni sem vörsluaðila ber að sinna.

□ Ef enginn vörsluaðili er skipaður til umsjónarstarfa skal starfstengdur eftirlaunasjóður annast verklag sem tryggir að þau verkefni, sem annars myndu falla undir eftirlit vörsluaðila, séu framkvæmd á tilhlýðilegan hátt innan sjóðsins.

V. kafli. Upplýsingar til sjóðfélaga.

■ **27. gr.** *Upplýsingagjöf til sjóðfélaga o.fl.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður sem veitt hefur verið starfsleyfi hér á landi skal tryggja að:

a. nýjum sjóðfélögum séu veittar upplýsingar skv. 32. gr.,

b. sjóðfélögum séu veittar upplýsingar skv. 28.–31. gr., 33. og 35. gr. og

c. eftirlaunaþegum séu veittar upplýsingar skv. 28., 34. og 35. gr.

□ Upplýsingar sem um getur í 1. mgr. skulu:

a. uppfærðar reglulega,

b. vera skýrar og hnitmiðaðar,

c. ekki vera villandi og samræmi í orðaforða og innihaldi texta,

d. vera auðveldar aflestrar,

e. vera á íslensku og

f. vera aðgengilegar væntanlegum sjóðfélögum, sjóðfélögum og eftirlaunaþegum að kostnaðarlausu á rafrænu formi, til að mynda á varanlegum miðli, á vef eða á pappírsformi.

□ Seðlabanka Íslands er heimilt að setja frekari reglur um upplýsingagjöf.

■ **28. gr.** *Almennar upplýsingar um lífeyriskerfið.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal tryggja að sjóðfélagar og eftirlaunaþegar séu nægjanlega upplýstir um það réttindakerfi sem sjóðurinn starfrækir, m.a. um:

a. heiti sjóðsins, hvar hann er skráður eða hefur verið veitt starfsleyfi og eftirlitsaðila sjóðs,

b. réttindi og skyldur sem aðilar eftirlaunasjóðsins hafa,

c. upplýsingar um fjárfestingarstefnu,

d. eðli fjárfestingaráhættu sem sjóðfélagar og eftirlaunaþegar bera,

e. skilyrði fyrir tryggingu að hluta eða í heild eða að því er varðar tiltekið bótastig eða, ef trygging er ekki veitt samkvæmt réttindakerfinu, skýringu þess efnis,

f. fyrirkomulag sem verndar áunnin réttindi sjóðfélaga eða fyrirkomulag við skerðingu réttinda, ef við á,

g. þegar sjóðfélagar bera fjárfestingaráhættu eða geta tekið fjárfestingarákvarðanir,

h. uppbyggingu kostnaðar sem sjóðfélagar og eftirlaunaþegar bera þegar um er að ræða kerfi sem veitir ekki tiltekin réttindi,

i. val sjóðfélaga og eftirlaunaþega við útgreiðslu eftirlauna,

j. upplýsingar um fyrirkomulag við flutning lífeyrisréttinda eigi sjóðfélagi rétt á slíkum flutningi.

□ Sjóðfélagar skulu, þegar um er að ræða réttindakerfi þar sem sjóðfélagar bera fjárfestingaráhættu og þegar þeim stendur til boða fleiri en ein fjárfestingarleið, vera upplýstir um skilyrði varðandi þá fjárfestingarkosti sem í boði eru og, þar sem við á, skilyrði fjárfestingarleiða hafi sjóðfélagi ekki valið sér slíka leið.

□ Sjóðfélagar og eftirlaunaþegar eða fulltrúar þeirra skulu fá allar viðeigandi upplýsingar um breytingar á reglum réttindakerfis innan hæfilegs tíma. Þá ber starfstengdum eftirlaunasjóði að veita sjóðfélögum og eftirlaunaþegum upplýsingar um hvernig verulegar breytingar á vátryggingaskuld hafa áhrif á réttindi þeirra.

□ Starfstengdum eftirlaunasjóði ber að hafa upplýsingar samkvæmt ákvæðinu aðgengilegar.

■ **29. gr.** *Yfirlit um lífeyrisréttindi.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal útbúa yfirlitsskjal fyrir hvern sjóðfélaga þar sem fram koma upplýsingar um fjárhæð greiddra iðgjalda, greiðslutímabil, áunnin réttindi, væntanleg lífeyrisréttindi, svo og þau atriði sem geta haft áhrif á rétt til lífeyris. Í skjalinu skal jafnframt vera að finna upplýsingar um uppbyggingu kerfisins sem og þá löggjöf sem gildir um réttindakerfið. Í yfirliti skal tilgreint tímabil upplýsinga.

□ Fjármálaeftirlitið skal krefjast þess að upplýsingar í yfirlitsskjali um lífeyrisréttindi séu réttar, uppfærðar og að allir sjóðfélagar geti nálgast þær endurgjaldslaust að minnsta kosti árlega á rafrænu formi, þ.m.t. á varanlegum miðli eða á vef, eða á pappírsformi, óski sjóðfélagi eftir því. Allar verulegar breytingar á upplýsingum um lífeyrisréttindi næstliðins árs skulu koma fram í yfirlitsskjali.

□ Seðlabanka Íslands er heimilt að setja reglur til að ákvarða forsendur fyrir spár sem mælt er fyrir um í d-lið 1. mgr. 30. gr. Starfstengdum eftirlaunasjóði ber að fara að reglum bankans við ákvörðun sína um árlega nafnávöxtun fjárfestinga, árlega verðbólgu og framtíðarþróun launa.

■ **30. gr.** *Yfirlitsskjal um lífeyrisréttindi.*

□ Í yfirlitsskjali starfstengds eftirlaunasjóðs til sjóðfélaga skulu m.a. koma fram eftirfarandi upplýsingar:

a. nafn og kennitala sjóðfélaga auk upplýsinga um eftirlaunaaldur,

b. heiti og heimilisfang starfstengds eftirlaunasjóðs auk upplýsinga um lífeyrisáætlun sjóðfélaga,

c. upplýsingar um áfallalífeyri sem réttindakerfið býður upp á,

d. upplýsingar um væntanleg lífeyrisréttindi auk upplýsinga um hvaða þættir kunni að hafa áhrif til breytinga,

e. upplýsingar um áunnin réttindi,

f. upplýsingar um greidd iðgjöld síðustu 12 mánaða,

g. sundurliðun á kostnaði sem sjóður hefur dregið frá iðgjöldum sjóðfélaga,

h. upplýsingar um fjárfestingarkosti réttindakerfisins í heild.

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal í yfirlitsskjali veita sjóðfélaga eins nákvæmar upplýsingar og kostur er hverju sinni.

■ **31. gr.** *Viðbótarupplýsingar.*

□ Í yfirlitsskjali starfstengds eftirlaunasjóðs til sjóðfélaga skulu koma fram upplýsingar hvar og hvernig sjóðfélaginn getur aflað sér viðbótarupplýsinga um m.a.:

a. hagnýtar upplýsingar um val sjóðfélaga,

b. upplýsingar um ársreikning og fjárfestingarstefnu starfstengds eftirlaunasjóðs,

c. upplýsingar um þær forsendur sem liggja að baki útreikningi ellilífeyris,

d. upplýsingar um fjárhæð réttindagreiðslna við starfslok.

□ Ef sjóðfélagi ber fjárfestingaráhættu og hefur ekki val um fjárfestingarkosti iðgjalda sinna skal starfstengdur eftirlaunasjóður tilgreina í yfirlitsskjali hvar sjóðfélaginn getur aflað sér frekari upplýsinga.

■ **32. gr.** *Upplýsingar til nýrra sjóðfélaga.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal upplýsa nýja sjóðfélaga um:

a. alla valkosti sem sjóðfélagi hefur, m.a. fjárfestingarkosti,

b. hvað felst í réttindakerfi sjóðs, þar á meðal um áfallalífeyri,

c. hvort og hvernig tekið sé tillit til umhverfisþátta, loftslagsþátta og félagslegra þátta í fjárfestingarstefnu sjóðs sem og stjórnarhátta fyrirtækja,

d. hvar unnt sé að nálgast frekari upplýsingar um réttindakerfi sjóðs.

□ Þegar sjóðfélagar bera áhættu af fjárfestingum eða geta valið á milli mismunandi fjárfestingarleiða skal sjóður veita væntanlegum sjóðfélögum upplýsingar um sögulega ávöxtun af fjárfestingum tengdum lífeyrisáætlun síðastliðin fimm ár eða þau ár sem eftirlaunasjóðurinn hefur verið starfræktur, ef það er skemur en fimm ár, auk upplýsinga um uppbyggingu kostnaðar sem sjóðfélagar og eftirlaunaþegar bera.

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal upplýsa sjóðfélaga sem ekki hafa val um sjóð um:

a. hvaða valkostir þeim standa til boða, þ.m.t. fjárfestingarkostir,

b. hvað felst í réttindakerfi sjóðs, þar á meðal um áfallalífeyri,

c. hvort og hvernig tekið sé tillit til umhverfisþátta, loftslagsþátta og félagslegra þátta í fjárfestingarstefnu sjóðs sem og stjórnarhátta fyrirtækja,

d. hvar unnt sé að nálgast frekari upplýsingar um réttindakerfi sjóðs.

■ **33. gr.** *Upplýsingar til væntanlegra eftirlaunaþega.*

□ Starfstengdur eftirlaunasjóður skal auk yfirlitsskjals um lífeyrisréttindi afhenda sjóðfélaga sem nálgast eftirlaunaaldur tímanlega upplýsingar um útgreiðslureglur sem í gildi eru við töku lífeyris.

■ **34. gr.** *Upplýsingar til eftirlaunaþega.*

□ Starfstengdum eftirlaunasjóði ber að veita eftirlaunaþega reglulegar upplýsingar um væntan lífeyri og útgreiðslureglur hans.

□ Starfstengdum eftirlaunasjóði ber að tilkynna eftirlaunaþega um skerðingar á lífeyrisgreiðslum án tafar. Tilkynningin skal koma fram þremur mánuðum áður en framkvæmdin tekur gildi.

□ Þegar eftirlaunaþegi ber verulega áhættu af fjárfestingu iðgjalda skal starfstengdur eftirlaunasjóður upplýsa hann reglubundið um breytingar sem kunna að verða.

■ **35. gr.** *Viðbótarupplýsingar til sjóðfélaga og eftirlaunaþega.*

□ Starfstengdum eftirlaunasjóði ber að beiðni sjóðfélaga, eftirlaunaþega eða fulltrúa þeirra að veita upplýsingar um:

a. ársreikninga og ársskýrslu viðkomandi réttindakerfis,

b. meginreglur um fjárfestingarstefnu,

c. forsendur sem notaðar eru við útreikning ellilífeyris og þætti sem kunna að hafa áhrif til breytinga.

VI. kafli. Varfærniseftirlit.

■ **36. gr.** *Eftirlit.*

□ Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands hefur eftirlit með starfstengdum eftirlaunasjóðum og útibúum erlendra starfstengdra eftirlaunasjóða hér á landi samkvæmt lögum þessum og lögum um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi.

■ **37. gr.** *Starfsemi stunduð án tilskilinna leyfa.*

□ Telji Fjármálaeftirlitið að starfsemi sem fellur undir lög þessi sé stunduð án tilskilinna leyfa getur það krafist gagna og upplýsinga hjá viðkomandi aðilum til að ganga úr skugga um hvort svo sé. Getur eftirlitið krafist þess að slíkri starfsemi sé hætt þegar í stað. Jafnframt er því heimilt að birta opinberlega nöfn aðila sem taldir eru bjóða þjónustu án tilskilinna leyfa.

■ **38. gr.** *Ráðstafanir Fjármálaeftirlitsins vegna brota á lögunum.*

□ Telji Fjármálaeftirlitið að starfsemi starfstengds eftirlaunasjóðs brjóti gegn lögum þessum, reglugerðum og reglum settum samkvæmt þeim, staðfestum samþykktum eftirlaunasjóða eða sé að öðru leyti óeðlileg, óheilbrigð eða ótraust getur það veitt viðkomandi sjóði hæfilegan frest til úrbóta, nema brot sé alvarlegt.

□ Fjármálaeftirlitið getur krafist þess að tilteknir þættir í starfsemi starfstengds eftirlaunasjóðs verði takmarkaðir eða stöðvaðir tímabundið í því skyni að koma í veg fyrir háttsemi sem er talin andstæð ákvæðum laga þessara, en einkum ef:

a. sjóðurinn verndar ekki með fullnægjandi hætti hagsmuni sjóðfélaga og eftirlaunaþega,

b. sjóðurinn uppfyllir ekki lengur skilyrði fyrir starfsleyfi,

c. sjóðurinn vanrækir alvarlega skyldur sínar samkvæmt þeim reglum sem gilda um starfsemi hans,

d. um starfsemi í öðru landi er að ræða og sjóðurinn virðir ekki kröfur vinnu- og félagsmálalöggjafar gistiríkis sem snerta starfstengdan lífeyri.

□ Ákvörðun um að takmarka eða stöðva tiltekna þætti í starfsemi starfstengds eftirlaunasjóðs skal ítarlega rökstudd og tilkynnt sjóðnum.

□ Fjármálaeftirlitið getur krafist kyrrsetningar eigna starfstengds eftirlaunasjóðs reynist sjóðurinn ekki gjaldhæfur að mati Fjármálaeftirlitsins eða eigi sjóðurinn ekki skyldubundinn varasjóð samkvæmt ákvæðum laga þessara.

□ Um eftirlit Fjármálaeftirlitsins gilda, eftir því sem við getur átt, lög um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi. Heimilt er að beita ákvæðum þeirra laga um dagsektir, févíti og leit og haldlagningu gagna við upplýsingaöflun og eftirlit á grundvelli laga þessara.

■ **39. gr.** *Upplýsinga- og gagnaskil.*

□ Fjármálaeftirlitið getur krafist hvers konar gagna og upplýsinga frá starfstengdum eftirlaunasjóði, dótturfyrirtækjum hans sem og hlutdeildarfyrirtækjum auk félaga sem verkefnum eftirlaunasjóðs hefur verið útvistað til, enda telji Fjármálaeftirlitið upplýsingarnar nauðsynlegar í eftirliti sínu með viðkomandi eftirlaunasjóði. Þá getur Fjármálaeftirlitið framkvæmt vettvangsathugun hjá starfstengdum eftirlaunasjóði og eftir atvikum á starfsstöð þjónustuaðila sjóðs, þegar um er að ræða útvistun verkefna, til að tryggja að starfsemi sé í samræmi við ákvæði laga og reglna.

■ **40. gr.** *Gagnsæi og birting upplýsinga.*

□ Fjármálaeftirlitið skal haga störfum sínum á gagnsæjan og ábyrgan hátt að virtri þagnarskyldu um trúnaðarupplýsingar.

□ Fjármálaeftirlitið skal hafa eftirfarandi upplýsingar aðgengilegar á vef sínum:

1. Lög, reglugerðir, reglur, ákvarðanir og aðrar réttarheimildir og leiðbeiningar sem varða starfstengda eftirlaunasjóði.

2. Upplýsingar um eftirlitsferlið.

3. Samantekt um framkvæmd laga þessara.

4. Markmið eftirlits með starfstengdum eftirlaunasjóðum ásamt tilgangi og starfsemi eftirlitsins.

5. Upplýsingar um viðurlög og aðrar ráðstafanir vegna brota á lögunum.

■ **41. gr.** *Samstarf eftirlitsstjórnvalda milli landa.*

□ Fjármálaeftirlitið skal veita eftirlitsstjórnvöldum hlutaðeigandi heimaríkja upplýsingar um starfsemi útibúa starfstengds eftirlaunasjóðs hér á landi og um brot þeirra gegn þeim lögum sem um starfsemina gilda. Sama gildir um starfstengda eftirlaunasjóði sem veita þjónustu hér á landi.

□ Um heimildir Fjármálaeftirlitsins til að krefjast þess að starfstengdur eftirlaunasjóður sem hefur höfuðstöðvar í öðru aðildarríki og hefur útibú eða veitir þjónustu hér á landi og fer ekki að þeim lögum sem um starfsemina gilda fer eftir 37. og 38. gr. laga þessara.

□ Fái Fjármálaeftirlitið upplýsingar frá eftirlitsstofnun annars aðildarríkis um að starfstengdur eftirlaunasjóður, sem hefur höfuðstöðvar hér á landi og hefur útibú eða veitir þjónustu í því aðildarríki, fari ekki að lögum þar skal það grípa til viðeigandi ráðstafana og tilkynna eftirlitsstofnuninni um þær ráðstafanir.

□ Fjármálaeftirlitið getur óskað eftir aðstoð Evrópsku vátrygginga- og lífeyrissjóðaeftirlitsstofnunarinnar eða Eftirlitsstofnunar EFTA, eftir því sem við á, skv. 19. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 1094/2010 um að koma á fót evrópskri eftirlitsstofnun (Evrópska vátrygginga- og lífeyrissjóðaeftirlitsstofnunin) ef eftirlitsstjórnvöld annarra aðildarríkja vinna ekki með því vegna annmarka á að útibú hér á landi fari að lögum þessum. Sama gildir um eftirlitsstjórnvöld annarra aðildarríkja ef Fjármálaeftirlitið vinnur ekki með þeim vegna útibúa þar.

□ Fjármálaeftirlitið skal tilkynna Evrópsku vátrygginga- og lífeyrissjóðaeftirlitsstofnuninni og Eftirlitsstofnun EFTA um synjun á stofnun útibús og starfsemi hér á landi. Einnig skal Fjármálaeftirlitið upplýsa til hvaða ráðstafana hefur verið gripið.

■ **42. gr.** *Refsiákvæði.*

□ Brot gegn lögum þessum varða sektum eða fangelsi allt að einu ári, nema þyngri refsing liggi við samkvæmt almennum hegningarlögum. Sé brot framið í þágu lögaðila er heimilt að beita stjórnendur lögaðilans framangreindum viðurlögum og einnig er heimilt að gera lögaðilanum sekt.

■ **43. gr.** *Reglugerðarheimild.*

□ Ráðherra er heimilt að kveða nánar á um framkvæmd laga þessara með reglugerð.

■ **44. gr.** *Innleiðing.*

□ Lög þessi fela í sér innleiðingu á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2016/2341 frá 14. desember 2016 um starfsemi og eftirlit með stofnunum sem sjá um starfstengdan lífeyri, eins og hún var tekin upp í samninginn um Evrópska efnahagssvæðið með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 54/2021 frá 5. febrúar 2021, sem birt er í EES-viðbæti við Stjórnartíðindi Evrópusambandsins nr. 3 frá 11. janúar 2024, bls. 97.

■ **45. gr.** *Gildistaka.*
□ Lög þessi öðlast þegar gildi. . . .
■ **46. gr.** *Breytingar á öðrum lögum.* . . .